

- a) 10% wszystkich wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka
- b) 30% wszystkich wydatków w 2 roku pobytu dziecka
- c) 50% wszystkich wydatków w 3 roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Gmina ponosi te wydatki, gdy dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka lub placówce od 01.01.2012 r.

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich wojewodzie,

7) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji dot. zaległości rodziców dziecka, które zobowiązani są ponieść za umieszczenie ich dziecka w pieczy rodzinnej.

Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Również ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r., Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) w art. 3 określa, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Katalog zadań gminy w obszarze pomocy społecznej zawiera art. 17 – 18 ustawy o pomocy społecznej. Wśród najważniejszych wymieniły należy:

- 1) obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych,
- 3) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi z matką, ojcem lub rodzeństwem,
- 4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- 5) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- 6) dożywianie dzieci,
- 7) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze
- 8) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,

9) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Przepisami i dokumentami, które poza ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej chronią rodzinę są:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zm.),
- 6) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.),
- 7) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225),
- 8) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r. Nr 111, poz.535 ze zm.),
- 9) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz.721),
- 10) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1356),
- 11) Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tryńcza na lata 2008-2015.
- 12) Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2018.

IV. Dane statystyczne

1. Sytuacja demograficzna w Gminie Tryńcza

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. Gminę Tryńcza zamieszkiwało 8 429 osób. Tabela Nr 1 przedstawia podstawowe wskaźniki demograficzne.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki demograficzne dotyczące Gminy Tryńcza.

Lp.	Wskaźnik	Gmina Tryńcza 2011 r.
1.	Ludność ogółem	8 429
2.	Kobiety	4 216
3.	Mężczyźni	4 213

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazywanych przez Gminę.

2. Pomoc społeczna w gminie

Pomoc społeczna, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej „jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi, pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym osób i rodzin poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zwiększająca się liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale, pozbawionych zasiłku, niskie wynagrodzenia oraz duża liczba osób utrzymujących się z rent i emerytur znacznie wpływa na zmniejszenie poziomu zamożności mieszkańców gminy. Powyższe problemy powodują, że osoby korzystające z pomocy społecznej to osoby bezrobotne, samotne, niepełnosprawne, niewydolne wychowawczo, bez źródeł utrzymania lub utrzymujące się z pracy dorywczej, zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych, a więc świadczeń niedających gwarancji utrzymania rodziny lub osoby samotnej.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich

warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

3. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną

Pomocą społeczną w Gminie Tryńcza w 2011 roku objęto 287 rodzin, co daje 14,4% rodzin w gminie, gdzie liczba osób w rodzinach wyniosła 1153, tj. 13,7%. Szczegółowe dane ilustruje tabela nr 1.

Tabela 1. Rodziny objęte pomocą społeczną

Rodziny objęte pomocą (liczba osób w rodzinie)	2011	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	56	56
2	18	36
3	22	66
4	74	296
5	56	280
6 i więcej	61	419
Ogółem:	287	1153

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS za 2011 rok

4. Formy pomocy świadczone dla rodzin przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Na podstawie art. 36 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pomocy społecznej dzielimy na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Formy pomocy oraz rodzaj realizowanych świadczeń w roku 2011 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje poniższa tabela.

Tabela 2. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	2011	
	Liczba osób	Świadczenie w tys. zł
Zasilek stały	33	455
Zasilek okresowy	53	37
Zasilek celowy	149	114
Zasilek specjalny celowy	17	4
Ogółem:	252	610

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS za 2011 rok.

Szczegółowe dane dotyczące udzielonych świadczeń niepieniężnych pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Świadczenia niepieniężne pomocy społecznej

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	2011	
	Liczba osób	Świadczenie w tys. zł
Posiłki	392	224
Specjalistyczne usługi opiekuńcze:	1	6
Usługi opiekuńcze	3	21
Domy pomocy społecznej	4	33
Praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne	259	-
Ogółem:	659	284

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS za 2011 rok.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stałą zbiórkę odzieży i sprzętu używanego, dzięki czemu 30 rodzin w roku 2011 otrzymało używaną odzież, która jest wydawana na bieżąco. Ośrodek organizuje także letni wypoczynek dla dzieci (tj. kolonie, półkolonie), z czego w 2011 r. skorzystało 68 dzieci.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy socjalnej

Powody przyznania pomocy	2010		2011	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	198	844	150	580
Bezdomność	-	-	-	-
Bezrobocie	177	781	160	155
Niepełnosprawność	78	305	81	304
Długotrwała lub ciężka choroba	47	169	33	124
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	24	107	21	77
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	4	4
Alkoholizm lub narkomania	3	12	8	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	73	196	76	70
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	-	-	-	-

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS za 2010 i 2011 r.

V. Cele programu i spodziewane rezultaty

Cel główny:

Wzmocnienie trwałości rodziny poprzez przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodziny.

Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I Podniesienie świadomości społecznej poprzez profilaktykę dysfunkcji życia rodzinnego w latach 2013-2015.